

5

EL SECTOR DE SERVEIS

RESUM

El 2020 ha estat marcat per la crisi derivada de la covid-19. Tot i que en aquesta ocasió el seu origen és atribuïble fonamentalment a les restriccions sobre l'activitat productiva i la mobilitat, la virulència dels seus efectes en l'economia de les Illes posa sobre la taula un cop més la discussió sobre les vulnerabilitats estructurals d'un model econòmic dependent de la hiperespecialització en activitats vinculades al turisme.

A partir d'operacions estadístiques publicades per l'INE, l'Ibestat i l'Eurostat, en aquest apartat s'analitza sintèticament l'evolució recent del sector terciari a les Illes Balears parant esment en el comportament de les principals magnituds i els indicadors sectorials. Convé indicar, no obstant això, que el gran impacte de la crisi del coronavirus sobre el turisme, el transport o el comerç —per citar algunes de les activitats més afectades per la pandèmia— també queda reflectit en les xifres que s'incorporen en altres apartats de la memòria del CES, la qual cosa permet un estudi més orientat a les especificitats del respectius àmbits.

Malgrat que algunes de les principals estadístiques encara no incorporen els resultats de l'any 2020, una primera aproximació a l'evolució del VAB del sector, d'acord amb l'estimació que realitza la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació, apunta a un retrocés al voltant del -25,0%. Aquest capítol també analitza l'evolució del pes del sector respecte al conjunt de l'economia i les diferències que s'observen en l'àmbit insular quant a la diversificació i l'equilibri entre els principals sectors econòmics. En termes de volum de producció del sector respecte del total de cada illa, aquestes diferències són molt marcades —gairebé de 13,0 punts percentuals— si es compara, per exemple, la presència dels serveis en l'economia pitiüsa amb la de Menorca.

El gruix de l'apartat es dedica a examinar els principals resultats de l'estadística estructural d'empreses del sector serveis dels anys 2017 i 2018 – 2019 per a algunes magnituds. En línies generals, s'observen increments en la majoria de magnituds i variables clau, com ara el nombre d'empreses, el volum de negoci, el volum de producció, la població ocupada, la remuneració del treball i, finalment, la productivitat. Amb tot, també s'ha de ressaltar que el sector encara arrossega certs desequilibris, com ara la discontinuïtat de la inversió —que el 2019 registra un retrocés important— o una major taxa femenina d'ocupació parcial.

5.1.

INTRODUCCIÓ

La majoria de les fonts estadístiques consultades per elaborar aquest apartat han estat publicades per l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Són les següents: la Comptabilitat regional d'Espanya (revisió estadística de 2019); l'Enquesta estructural d'empreses del sector de serveis, i, finalment, els indicadors d'activitat del sector serveis. S'incorpora, igualment, la informació dels indicadors sintètics de l'economia balear, en concret la relativa a l'evolució del VAB per sectors econòmics, que publica la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació. Altrament, l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat) duu a terme una explotació ampliada, específica per a les Illes Balears, tant de l'enquesta com dels indicadors d'activitat, que també s'han seguit i s'han incorporat en aquest apartat.

Així mateix, tot i presentar els mateixos resultats que la Comptabilitat regional de l'INE, també s'han utilitzat els comptes econòmics regionals que publica l'Eurostat, ja que desagrega les dades en el nivell NUTS 3 (nomenclatura d'unitats territorials per a estadístiques) i permet mostrar aquesta informació per a Mallorca, Menorca i les Pitiüses. Val a dir, per acabar, que la disponibilitat de sèries temporals de les estadístiques esmentades no és homogènia, la qual cosa condiciona l'examen integral de la situació econòmica de l'arxipèlag en un any marcat per la crisi del coronavirus, que, en el cas concret del sector que ens ocupa, ha suposat fortes restriccions a la mobilitat i a l'activitat econòmica i que s'han traduït en una caiguda de la majoria d'indicadors sectorials.

5.2.

L'EVOLUCIÓ I EL PES DELS SERVEIS EN L'ECONOMIA DE LES ILLES

El sector de serveis és el més important de l'economia de les Illes Balears en volum de producció i d'ocupació. Si bé a partir de l'any 2014 exhibeix una gran fortalesa i un fort ritme de creixement, amb taxes interanuals que entre els anys 2015 i 2017 superen el 5,0%, a partir del 2018 aquest ritme afluixa gradualment. D'acord amb les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (CRE) publicades per l'INE, amb la revisió estadística del 2019, en el període comprès entre el 2014 i el 2019 el pes dels serveis de mercat en el conjunt de l'economia de l'arxipèlag no ha sofert gaires variacions i s'ha mantingut invariablement unes dècimes per sobre del 70,0%. En canvi, si es considera el pes de tot el sector, és a dir, tant els serveis de mercat com els de no mercat¹, el percentatge supera el 85,0%.

Seguint amb l'avanç de les dades de la CRE de 2019², el valor afegit brut (VAB) del sector de serveis de mercat —sense considerar, per tant, les seccions O a Q de la CNAE— registra una taxa de variació interanual del 2,5%, 2,3 punts percentuals (p. p.) inferior al registre del 2018 (4,8%) i

1. Aquests serveis inclouen administracions públiques i defensa, seguretat social obligatòria, educació, activitats sanitàries i serveis socials, i si bé en part són proveïts per empreses privades, es poden considerar serveis de no mercat, majoritàriament de provisió pública.

2. En la memòria del CES de l'any 2019 es va dur a terme l'anàlisi a partir de les dades de la comptabilitat regional corresponents a la primera estimació publicada per l'INE. Posteriorment, el mes de desembre de 2020, l'INE les va revisar i actualitzar. En el moment de redactar aquest apartat són les darreres dades disponibles.

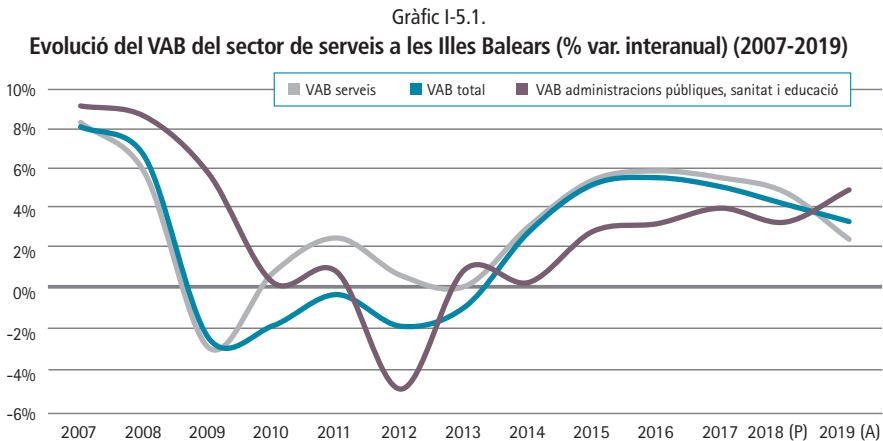
el valor més baix dels darrers sis anys. També, per primera vegada d'ençà del 2009, la taxa del sector queda per sota de la del VAB de tota l'economia (3,4 %).

Si s'analitza amb més detall el comportament de les distintes activitats englobades en el sector, s'observa que el decaïment del 2019 és atribuïble, en gran part, a l'alentiment de les activitats de comerç, transport i hostaleria —grups G, H i I de la CNAE—, les quals passen de créixer per sobre del 7,0 % en el període 2015-2017 a tancar l'exercici de 2019 amb un avenç més discret del 2,5 %. D'altra banda, s'ha de considerar rellevant que la producció de serveis de les administracions públiques, sanitat i educació guanya en el darrer any 1,6 p. p respecte de l'any precedent, de manera que la taxa de variació se situa en un 5,0 %, àmpliament per sobre de la dels

serveis de mercat (vegeu el gràfic I-5.1.).

Precisament el grup d'administracions públiques, sanitat i educació, juntament amb els grups d'activitats immobiliàries (4,0 %) i d'activitats financeres i d'assegurances (3,6 %), són els que registren la variació del VAB més elevada durant el darrer any, mentre que el d'activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment és el que tanca el 2019 amb l'avenç més moderat (0,9 %) (vegeu el gràfic I-5.2.).

Amb tot, aquestes xifres no reflecteixen encara el daltabaix provocat per la covid-19, especialment durant el 2020. Quant a les dades d'aquest darrer any, la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació estima que el VAB del sector disminueix un 25,2 % respecte del 2019. La caiguda del conjunt de l'economia es calcula en un -23,7 %.

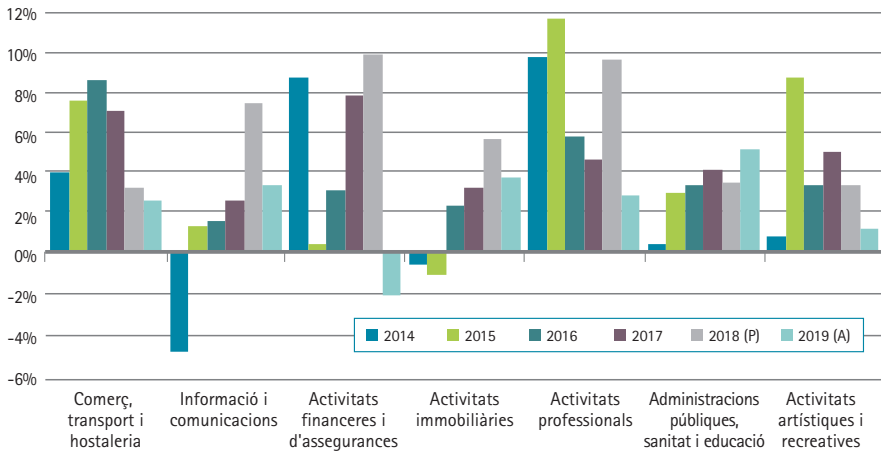

Font: INE³

3. INE (2019) *Comptabilitat regional d'Espanya. Revisió estadística*. Recuperat el 7 de juliol de 2021 de: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581

Gràfic I-5.2.

Evolució del VAB dels serveis a les Illes Balears per grup d'activitat (% de var. interanual) (2014-2019)

Font: INE⁴

En la mateixa línia, segons la informació dels indicadors d'activitat del sector de serveis (IASS), en concret de l'índex de volum de negoci, el 2020 les vendes de les empreses de serveis de mercat no financers a les Balears cau un 37,8 %, percentatge evidentment molt allunyat dels valors dels anys precedents. Les activitats vinculades a la mobilitat i al turisme són les més perjudicades. La facturació de l'hostaleria cau un 70,8 %; la de les activitats administratives i serveis auxiliars, un 55,6 %; el transport i emmagatzematge, un 52,9 %; el comerç, gairebé un 21,0 %. La resta d'activitats, si bé també queden en negatiu, no presenten davallades tan dràstiques (vegeu el gràfic IA-5.1.).

4. INE 2019) *Comptabilitat regional d'Espanya. Revisió estadística*. Recuperat el 7 de juliol de 2021 de: https://www.ine.es/dyngs/INEbase/es/operacion.htm?c=Estadistica_C&cid=1254736167628&menu=resultados&idp=1254735576581

5.3.

EL PES DEL SECTOR DE SERVEIS EN L'ÀMBIT INSULAR⁵

D'ençà de mitjan segle passat, l'economia de totes les illes experimenta una terciarització progressiva que s'intensifica els anys posteriors a la gran recessió. Així, d'acord amb les dades de l'Eurostat, en el període cronològic 2010-2019 l'aportació del sector de serveis en el total de l'activitat productiva de l'arxipèlag —sense considerar els serveis vinculats al sector públic— augmenta gairebé 5,0 p. p., i passa de representar un 65,6 % del valor afegit brut l'any 2010 a un 70,5 % el 2019.

5. Per redactar aquest apartat, se segueix l'estadística de comptes econòmics regionals que publica anualment l'Eurostat. Si bé les dades són coincidents amb les de la Comptabilitat regional d'Espanya que publica l'INE, l'estadística de l'Eurostat té com a principal característica la desagregació de les dades sectorials a escala provincial i/o insular. Està actualitzada fins al 2019 per a l'àmbit de l'arxipèlag i fins al 2018 per a l'àmbit insular.

QUADRE I-5.1. PES DEL SECTOR DE SERVEIS DE MERCAT EN EL VAB DE LES BALEARS PER ILLES (2010-2019)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2010	65,6%	61,0%	50,7%	64,0%
2011	67,5%	62,6%	52,6%	66,0%
2012	69,2%	64,2%	54,8%	67,5%
2013	69,9%	64,9%	55,9%	68,0%
2014	70,1%	65,1%	56,7%	68,6%
2015	70,2%	65,0%	56,8%	69,0%
2016	70,4%	65,2%	57,3%	69,5%
2017	70,7%	65,5%	57,9%	70,1%
2018	71,1%	65,8%	58,5%	71,1%
2019	70,5%
Diferència (p. p.) 2018-17	0,4	0,3	0,6	1,0
Diferència (p. p.) 2018-10	5,5	4,8	7,7	7,0

Font: Eurostat⁶

Nota: No s'inclouen les seccions R-S de la CNAE a escala insular, ja que només es disposa de dades per al total de l'arxipèlag.

L'expansió del sector de serveis és una tendència que es reproduïx a totes les illes, si bé s'observen algunes diferències remarcables que convé comentar. Seguint la comptabilitat regional desagregada per illes i sectors econòmics que publica l'Eurostat, el 2018 —el darrer any amb dades disponibles a escala insular— les Pitiüses presenten el major pes del sector de serveis de mercat, amb un poc més del 71,0 % del seu valor afegit brut, seguides de Mallorca, en què els serveis representen quasi el 66,0 % de tota l'activitat productiva. Finalment, Menorca és l'illa menys hiperespecialitzada i els serveis tenen una presència sensiblement inferior —encara que també s'ha accelerat en els darrers anys— i representen el 58,5 % de l'economia de l'illa (vegeu el quadre I-5.1.).

6. Eurostat (2021) *Regional econòmic accounts*. Recuperat l'1 de juliol de 2021 de: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/national-accounts/data/database>

5.4.

LES PRINCIPALS MAGNITUDS DEL SECTOR: L'ENQUESTA ESTRUCTURAL D'EMPRESES DE L'ANY 2019⁷

A més de descriure algunes de les magnituds principals en els apartats anteriors, una anàlisi més acurada de l'Enquesta es-

7. L'INE adapta el concepte estadístic d'«empresa» i l'incorpora per primera vegada en aquesta estadística. Per això, les dades de 2018 no són estrictament comparables a les dels anys precedents. No obstant això, també publica una anàlisi comparativa sota el supòsit de continuar considerant, com feia fins al 2017, les «unitats legals» com una aproximació operativa a les empreses.

tractural d'empreses de l'any 2019⁸ permet una visió més precisa de la realitat del sector de serveis⁹.

D'acord amb les dades d'aquesta operació estadística, el volum de negoci del sector experimenta un avenç considerable durant el 2019, en concret d'un 3,1 % en termes interanuals. Totes les branques, exceptuant les activitats administratives i serveis auxiliars (-4,7 %), presenten valors interanuals positius. Cal destacar les fortes pujades de les activitats professionals, científiques i tècniques (19,6 %); d'informació i comunicacions (18,1 %); de transport i emmagatzematge (17,2 %), i, finalment, de les activitats immobiliàries (10,8 %). L'hostaleria (5,1 %) i, sobretot, el comerç (0,2 %) presenten increments més continguts.

També s'observa un avenç significatiu de les magnituds relatives a la remuneració del treball i a l'ocupació. Així, els sous i els salaris augmenten un 7,3 % respecte del 2018 i el personal ocupat creix un 3,5 %, si bé amb diferències apreciables en funció de les activitats. Per contra, l'import de les inversions en actius materials retrocedeix un 17,3 % interanual,

8. L'INE elabora anualment aquesta estadística, amb un nombre limitat de magnituds, per als sectors de la indústria, el comerç i els serveis i la publica separatament. L'índex fa una explotació ampliada de l'Enquesta estructural d'empreses que publica l'INE. En el moment de redactar aquest apartat, l'INE ha publicat les dades definitives del 2019, mentre que el darrer any amb dades disponibles publicat per l'índex correspon al 2018.

9. Comprèn el conjunt de serveis de mercat, inclòs el comerç, si bé s'exclouen les branques amb presència majoritària de serveis de no mercat (seccions O, P i Q de la CNAE), les activitats financeres i d'assegurances (secció K) i les activitats de les llars.

amb fortes desinversions en totes les activitats excepte en les professionals, científiques i tècniques (0,3 %) (vegeu el quadre IA-5.1.).

5.5.

L'ENQUESTA ESTRUCTURAL D'EMPRESES DE L'ANY 2018: PRINCIPALS MACROMAGNITUDS

El 2018, en el sector de serveis de mercat hi ha 60.658 empreses. Aquesta dada representa un augment d'un 0,8 % respecte al 2017. El volum de facturació de les empreses registra una pujada d'un 5,4 % i arriba a 38.648 milions d'euros, molt per sobre dels 36.657 milions de l'any anterior. En termes de VAB, el sector genera una renda total d'11.823 milions d'euros en el conjunt de l'arxipèlag, amb una pujada del 7,3 % respecte d'un any enrere (vegeu el quadre I-5.2.).

Pel que fa a les distintes activitats, s'observa que la principal branca del sector és el comerç, tant pel que fa al nombre d'empreses —representa un poc més del 28,0 % del total— com al volum de negoci —factura gairebé un 40,0 % del total del sector. En canvi, l'hostaleria esdevé la principal activitat en les magnituds relatives a la remuneració d'assalariats, el valor de la producció, els consums intermedis, el volum d'ocupació, el valor afegit brut i, finalment, l'excedent brut d'explotació. En pràcticament totes aquestes variables representa més d'una tercera part del total del sector.

QUADRE I-5.2. PRINCIPALS MACROMAGNITUDS DELS SERVEIS PRIVATS PER SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2017-2018)

	Comerç	Transport i emmagatzematge	Hostaleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	(S excepte 96) Altres serveis	Total serveis
2017									
Nombre d'empreses	17.493	4.589	11.211	1.853	6.879	10.739	6.648	771	60.183
Nombre d'establiments	21.010	5.082	12.365	1.959	7.099	11.135	7.452	790	66.892
Volum de negoci (milers d'euros)	14.864.754	2.837.159	6.992.839	1.013.813	1.017.177	1.469.670	8.399.362	62.174	36.656.948
Valor de producció (milers d'euros)	4.495.318	2.531.732	7.033.650	813.291	936.048	1.354.765	2.419.653	42.143	19.626.600
VAB a preus de mercat (milers d'euros)	2.809.460	1.194.428	3.720.225	446.941	657.026	844.730	1.325.589	24.066	11.022.465
Despeses de personal (milers d'euros)	1.637.508	736.621	2.234.866	203.441	134.301	437.518	735.326	13.968	6.133.549
Consums intermedis (milers d'euros)	1.685.857	1.337.304	3.313.425	366.351	279.022	510.035	1.094.063	18.077	8.604.135
Excedent brut d'exploració (milers d'euros)	1.063.378	577.694	1.365.031	255.091	479.556	418.862	576.567	9.492	4.745.672
Població ocupada mitjana	76.595	23.388	89.839	6.845	9.421	23.016	34.898	1.297	265.299
Població ocupada a 30/09	77.609	25.697	114.399	6.866	9.322	22.927	36.485	1.296	294.601

continua

2018										
	Comerç	Transport i emmagatzematge	Hostaleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	(Excepte 96) Altres serveis	Total	
Nombre d'empreses	17.104	4.596	10.618	1.707	7.163	11.566	7.076	828	60.658	
Nombre d'establiments	20.427	5.133	12.753	1.809	7.344	11.853	8.028	841	68.188	
Volum de negoci (milers d'euros)	15.364.461	2.968.659	7.498.455	1.123.283	1.051.308	1.803.182	8.775.606	62.913	38.647.868	
Valor de producció (milers d'euros)	4.592.377	2.600.521	7.435.066	933.988	1.050.755	1.651.554	2.386.188	43.185	20.693.634	
VAB a preus de mercat (milers d'euros)	2.797.424	1.363.315	3.940.664	530.081	716.477	1.049.304	1.399.146	26.153	11.822.563	
Despeses de personal (milers d'euros)	1.672.875	764.363	2.448.188	258.306	147.531	533.517	819.727	14.071	6.658.578	
Consums intermedis (milers d'euros)	1.794.954	1.237.205	3.494.402	403.907	334.279	602.250	987.043	17.032	8.871.071	
Excedent brut d'explotació (milers d'euros)	1.027.083	604.177	1.315.164	273.589	512.423	531.883	588.065	11.863	4.864.246	
Població ocupada mitjana	76.594	23.354	92.537	7.778	10.363	25.596	37.874	1.273	275.369	
Població ocupada a 30/09	77.184	25.621	117.361	7.653	10.589	25.071	39.690	1.237	304.406	

Font: Ibestat¹⁰

10. Ibestat (2021), a partir de dades de l'INE. *Enquesta anual de serveis*. Recuperat el 7 de juliol de 2021 de: https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/Oea-a64a3-66ae-4474-97ea-a0b75f6dd9a8/309ce478-45ef-4c61-b11d-6caba5136976/ca/250001_TU01.px

5.6.

PRINCIPALS COEFICIENTS

Seguint la mateixa operació estadística i considerant tot el sector, el valor afegit generat en relació amb el valor de la producció —és a dir, la seva capacitat de generació de rendes— augmenta 1,0 p. p. respecte a l'any 2017 i queda en un 57,1%. Tot i cedir 2,0 p. p., les activitats immobiliàries són les que tenen una taxa de valor afegit més alta (68,2%). A continuació, les activitats professionals, científiques i tècniques i el comerç registren taxes del 63,5% i 60,9%, respectivament. Les activitats de transport i emmagatzematge i d'hostaleria tenen la taxa de valor afegit més baixa (52,4% i 53,0%, respectivament) perquè registren, en comparació amb la resta d'activitats, una taxa de consums intermedis més elevada.

El 2018, la mitjana de persones ocupades de les empreses de serveis de mercat a les Balears és de 5, 1 més que l'any precedent. Per sectors, guanyen de mitjana una persona ocupada les empreses d'hostaleria i d'informació i comunicacions. Al marge de les esmentades, no s'observen diferències respecte a les dades de l'any 2017. L'hostaleria té una mitjana de 9 persones ocupades per empresa i, a l'altre extrem, les activitats immobiliàries en tenen una (vegeu el quadre I-5.3.).

Altrament, la taxa de despeses de personal —relació entre les despeses de personal i el valor afegit brut— s'incrementa 0,7 p. p. i queda, en el conjunt del sector,

en un 56,3%. Per sectors, s'observen diferències rellevants, ja que, per exemple, la proporció més alta correspon a les activitats d'hostaleria (62,1%), mentre que la més baixa, amb més de 41,0 p. p. de diferència, correspon a les immobiliàries (20,6%). El salari mitjà registra una pujada d'un 3,6% i se situa en els 22,8 mil euros, encara que també s'observen diferències notòries segons les activitats. El salari mitjà més elevat correspon a les de transport i emmagatzematge (30,5 k€), i, per contra, el més baix, a les administratives i serveis auxiliars (19,4 k€).

La productivitat, calculada com el quocient entre el valor afegit i el nombre mitjà de persones ocupades, és de 42,9 mil euros, xifra que queda un 3,4% per sobre de la del 2017 (41,5 k€). Un any més, les activitats immobiliàries i les d'informació i comunicacions són les que presenten la major productivitat, clarament per sobre dels 68,0 mil euros. Per altra banda, el cost laboral unitari arriba a 24,2 k€, també considerablement per sobre (4,8%) del de l'any precedent. Les activitats d'informació i comunicacions desbanquen enguany les de transport i emmagatzematge i són les que registren el cost laboral unitari més elevat (33,2 k€).

Amb els resultats del 2018, la proporció de persones assalariades sobre el conjunt de les ocupades —taxa de salarització— augmenta lleugerament en relació amb el 2017 i queda en el 82,5%. La taxa de participació femenina en el personal assalariat recupera 0,5 p. p. i se situa en un 36,9% per al conjunt del sector.

QUADRE I-5.3. PRINCIPALS INDICADORS DELS SERVEIS PRIVATS PER SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2017-2018)

	Comerç	Transport i emmagatzematge	Hostaleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i auxiliars	(Excepte 94 i 96) Altres serveis*	Total
2017									
Ocupats per empresa	4	5	8	4	1	2	5	2	4
Ocupats per establiment	4	5	7	3	1	2	5	2	4
Productivitat (milers d'euros)	36,7	51,1	41,4	65,3	69,7	36,7	38,0	18,6	41,5
Salari mitjà (milers d'euros)	20,3	29,7	21,4	29,5	23,5	25,0	19,0	18,9	22,0
Cost laboral unitari (milers d'euros)	21,4	31,5	24,9	29,7	14,3	19,0	21,1	10,8	23,1
Taxa de valor afegit (%)	62,5	47,2	52,9	55,0	70,2	62,4	54,8	57,1	56,2
Taxa de despeses de personal (%)	58,3	61,7	60,1	45,5	20,4	51,8	55,5	58,0	55,7
Taxa d'assalariats (%)	82,1	83,0	90,0	79,1	49,3	60,2	86,1	45,6	82,1
Taxa d'assalariats a 30/09 (%)	81,0	75,5	70,7	78,9	49,8	60,5	82,4	45,7	73,9
Taxa femenina d'assalariats a 30/09 (%)	41,0	20,0	36,0	26,0	31,6	37,3	43,3	13,6	36,4
2018									
Ocupats per empresa	4	5	9	5	1	2	5	2	5
Ocupats per establiment	4	5	7	4	1	2	5	2	4
Productivitat (milers d'euros)	36,5	58,4	42,6	68,2	69,1	41,0	36,9	20,6	42,9
Salari mitjà (milers d'euros)	20,7	30,5	22,3	31,1	25,3	26,9	19,4	22,2	22,8
Cost laboral unitari (milers d'euros)	21,8	32,7	26,5	33,2	14,2	20,8	21,6	11,1	24,2
Taxa de valor afegit (%)	60,9	52,4	53,0	56,8	68,2	63,5	58,6	60,6	57,1
Taxa de despeses de personal (%)	59,8	56,1	62,1	48,7	20,6	50,8	58,6	53,8	56,3
Taxa d'assalariats (%)	82,4	83,2	91,6	84,1	46,5	60,8	85,9	40,6	82,5
Taxa d'assalariats a 30/09 (%)	81,7	75,8	72,2	85,5	45,5	62,1	82,0	41,8	74,6
Taxa femenina d'assalariats a 30/09 (%)	41,3	20,4	37,0	28,2	26,6	37,9	42,8	13,4	36,9

 Font: lbestat¹¹

 11. lbestat (2021), a partir de dades de l'INE. *Enquesta anual de serveis*. Recuperat el 7 de juliol de 2021 de: https://lbestat.caib.es/lbestat/estadistiques/Oeaa64a3-66ae-4474-97ea-a0b75f6dd9a8/309ce478-45ef-4c61-b11d-6caba5136976/cai/250001_TU01.px

5.7.

PRINCIPALS RESULTATS D'EXPLOTACIÓ

El 2018, els ingressos d'exploració de les empreses de serveis arriben a 39.657 milions d'euros, una quantitat que representa un increment d'un 5,0% comparada amb la del 2017 (37.769 M€). Les despeses d'exploració també augmenten (5,6%) i el volum total és de 36.038 milions d'euros (vegeu el quadre I-5.4.).

Igualment, pugem amb força —gairebé un 25,0%— les inversions en actius materials, amb un import de 1.645 milions d'euros. És significatiu, en termes relatius, l'esforç inversor en les activitats immobiliàries (123,3%); les professionals, científiques i tècniques (74,4%), i les de transport i emmagatzematge (40,8%).

5.8.

L'OCUPACIÓ

El total de persones ocupades en el sector terciari al 2018, estimades en mitjana anual, és de 275.369, xifra sensiblement superior (3,8%) a la del 2017. L'hostaleria (33,6%) i el comerç (27,8%) concentren conjuntament més del 61,0% de les persones ocupades. (Vegeu el quadre I-5.5.)

Del total de persones ocupades, un 82,5% és personal remunerat. L'hostaleria presenta la ràtio més elevada, amb el 91,6% del personal remunerat, mentre que les activitats immobiliàries (46,5%) i

les professionals, científiques i tècniques (60,8%) són les que registren les proporcions més baixes.

En l'estructura ocupacional remunerada a jornada completa del conjunt del sector s'observa una diferència de 8,4 p. p. entre la taxa masculina (54,2%) i la femenina (45,8%). Aquesta disparitat s'accentua en activitats amb més presència d'homes, com el transport i l'emmagatzematge, en què representen el 75,0% dels remunerats, i la informació i les comunicacions, amb un 69,3%. En canvi, s'observa una majoria de dones ocupades en les activitats professionals, científiques i tècniques (58,4%) i en les immobiliàries (56,0%).

En qualsevol cas, convé remarcar el fet que la taxa de personal remunerat a jornada parcial té més presència femenina, ja que representa quasi les dues terceres parts (64,0%) del personal a jornada parcial de tot el sector terciari.

Finalment, el 2018 el personal remunerat equivalent a jornada completa és de 206.326 —un 4,5% més que l'any precedent— i el nombre total d'hores treballades durant l'exercici és de 376,2 milions —un 4,3% més que el 2017.

QUADRE 1-5.4. PRINCIPALS RESULTATS D'EXPLOITACIÓ DELS SERVEIS PRIVATS PER SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (MILERS D'EUROS) (2017-2018)

	2017			2018		
	Ingressos d'exploitació	Despeses d'exploitació	Inversions en actius materials	Ingressos d'exploitació	Despeses d'exploitació	Inversions en actius materials
Comerç	15.213.297	14.398.586	236.402	15.671.365	14.839.582	234.306
Transport i emmagatzematge	3.057.917	2.673.435	150.951	3.152.896	2.779.345	212.528
Hostaleria	7.208.133	6.146.891	558.712	7.686.246	6.735.324	626.696
Informació i comunicacions	1.093.752	920.323	65.103	1.230.654	1.041.936	59.699
Activitats immobiliàries	1.076.181	715.619	135.562	1.104.385	729.714	302.680
Activitats professionals, científiques i tècniques	1.512.132	1.143.985	32.086	1.825.961	1.376.802	55.974
Activitats administratives i serveis auxiliars	8.545.677	8.071.884	139.646	8.923.374	8.484.089	152.678
(Excepte 94 i 96) Altres serveis*	62.287	52.262	1.003	62.899	51.470	820
Total serveis	37.769.374	34.122.985	1.319.464	39.657.778	36.038.261	1.645.380

Font: lbestat²

Unitat: nombre de persones i milers d'hores.

12. lbestat (2021), a partir de dades de l'INE. *Enquesta anual de serveis*. Recuperat 7 de juliol de 2021 de: https://lbestat.caib.es/lbestat/estadistiques/0eaa64a3-66ae-4474-97ea-a0b75f6dd9a8/309ce478-45ef-4c61-b11d-6caba5136976/cal250001_TU01.px

QUADRE I-5.5. PERSONAL OCUPAT EN ELS SERVEIS PRIVATS PER SECTOR D'ACTIVITAT A LES ILLES BALEARS (2017-2018)

		2017							2018	
	Comerç	Transport i emmagatzematge	Hostaleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	(Excepte 94 i 96) Altres serveis*	Total serveis	
Personal ocupat mitjà	76.595	23.388	89.839	6.845	9.421	23.016	34.898	1.297	265.299	
Personal ocupat a 30/09	77.609	25.697	114.399	6.866	9.322	22.927	36.485	1.296	294.600	
Personal ocupat mitjà remunerat	62.870	19.406	80.875	5.415	4.643	13.859	30.045	592	217.706	
Personal ocupat remunerat a 30/09	63.903	21.716	105.442	5.437	4.546	13.754	31.644	590	247.032	
Personal ocupat mitjà no remunerat	13.725	3.981	8.964	1.430	4.778	9.157	4.853	705	47.593	
Personal no remunerat a 30/09	13.706	3.981	8.956	1.429	4.777	9.173	4.841	705	47.568	
Personal remunerat total a jornada completa	50.085	15.841	66.825	4.875	3.532	10.974	21.954	430	174.516	
Personal remunerat homes a jornada completa	27.262	12.177	33.902	3.397	1.452	4.664	12.109	326	95.290	
Personal remunerat dones a jornada completa	22.823	3.664	32.923	1.478	2.080	6.309	9.844	105	79.226	
Personal remunerat total a jornada parcial	12.785	3.566	14.050	540	1.111	2.885	8.092	162	43.190	
Personal remunerat homes a jornada parcial	3.821	2.103	5.789	231	245	650	2.149	90	15.077	
Personal remunerat dones a jornada parcial	8.964	1.462	8.261	309	866	2.236	5.943	72	28.113	
Personal remunerat equivalent a jornada completa	57.464	17.769	73.998	5.187	4.086	12.533	25.940	521	197.498	
Hores treballades del personal remunerat	104.081	31.873	139.577	9.061	7.167	22.227	45.826	918	360.730	

continua

2018										
Comerç	Transport i emmagatzematge	Hostaleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	(Excepte 96) Altres serveis	Total serveis		
Personal ocupat mitjà	23.354	92.537	7.778	10.363	25.596	37.874	1.273	275.369		
Personal ocupat a 30/09	25.621	117.361	7.653	10.589	25.071	39.690	1.237	304.406		
Personal ocupat mitjà remunerat	19.424	84.721	6.541	4.815	15.562	32.537	517	227.197		
Personal ocupat remunerat a 30/09	21.692	109.581	6.416	5.040	15.061	34.353	482	256.309		
Personal ocupat mitjà no remunerat	3.929	7.816	1.236	5.548	10.033	5.337	756	48.172		
Personal no remunerat a 30/09	3.929	7.780	1.236	5.548	10.010	5.337	756	48.096		
Personal remunerat total a jornada completa	15.952	71.073	5.890	3.737	12.588	23.339	387	182.561		
Personal remunerat homes a jornada completa	11.960	35.394	4.083	1.645	5.231	13.093	288	98.922		
Personal remunerat dones a jornada completa	3.992	35.679	1.807	2.091	7.357	10.246	99	83.639		
Personal remunerat total a jornada parcial	3.472	13.648	652	1.078	2.975	9.199	130	44.636		
Personal remunerat homes a jornada parcial	2.250	5.888	297	350	823	2.446	64	16.065		
Personal remunerat dones a jornada parcial	1.222	7.760	354	728	2.151	6.753	66	28.571		
Personal remunerat equivalent a jornada completa	17.778	78.027	6.131	4.291	14.215	27.967	462	206.326		
Hores treballades del personal remunerat	31.682	146.405	10.648	7.651	25.286	49.413	806	376.199		

Font: lbestat³

1. lbestat (2021), a partir de dades de l'INE, *Enquesta anual de serveis*. Recuperat el 7 de juliol de 2021 de: https://lbestat.caib.es/lbestat/estadistiques/0eaa64a3-66ae-4474-97ea-a0b75f6dd9a8/309ce478-45ef-4c61-b11d-6caba5136976/ca/250001_TU01.px